

Kompetencje edukacyjne uczniów ze szczególnym uwzględnieniem Wiedzy o społeczeństwie

Wybór i opracowanie Bożena Lewandowska
lipiec 2005 r.

Książki

(dostępność sprawdzono w bibliotekach: Pedagogicznej i Akademii Świętokrzyskiej)

1. Ciżkowicz, Kazimierz : Pomiar sprawdzający wielostopniowy / Kazimierz Ciżkowicz, Ochenduszko Julian. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1998
2. Kwieciński, Zbigniew : Dynamika funkcjonowania szkoły : studium empiryczne z socjologii edukacji / Zbigniew Kwieciński. - Toruń : Wydaw. UMK, 1995
[M.in. kompetencje absolwentów szkół podstawowych]
Czyt. 220286, Wyp. 220325 PBW
Czyt. Wydz. Pedagogicznego AŚ
3. Malinowski, Jan A. : Edukacja dla demokracji : strategie zmian a kompetencje obywatelskie / Jan A. Malinowski Toruń-Poznań, 1999
4. Niemierko, Bolesław : Między oceną szkolną a dydaktyką. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2001
Czyt. 225320, Wyp. 225321-225322 PBW
5. Niemierko, Bolesław: Ocenianie szkolne bez tajemnic. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2002
Czyt. 234483 PBW
Bka Główna, Czyt. Wydz. Pedagogicznego AŚ
6. Niemierko, Bolesław (1935-): Pomiar sprawdzający wielostopniowy : monografia / Bolesław Niemierko . - Bydgoszcz : WSP, 1986
Czyt. Wydz. Pedagogicznego AŚ
7. Niemierko, Bolesław (1935-): Pomiar wyników kształcenia / Bolesław Niemierko. Wyd. 3 popr. - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, [2001]
Bka Główna, Czyt. Wydz. Pedagogicznego AŚ
8. Pomiar edukacyjny jako kompetencje pedagogiczne : materiały z konferencji naukowej zorganizowanej przez Instytut Pedagogiki US 29-30 maja 2000 r. / pod red. Kazimierza Wenty . - Szczecin : Wydaw. Naukowe US, 2001
[Badanie efektywności nauczania]
9. Przyszczypkowski, Kazimierz: Edukacja dla demokracji : strategie zmian a kompetencje obywatelskie / Kazimierz Przyszczypkowski . - Toruń ; Poznań : Edytor, 1999
Czyt. Wydz. Pedagogicznego AŚ
10. Szaran, Teresa: Pomiar dydaktyczny . - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2000
Czyt. 228897, Wyp., 228522-228523 PBW
Bka Główna, Czyt. Wydz. Pedagogicznego AŚ

Testy, sprawdziany z wiedzy o społeczeństwie

1. Bonusiak, Włodzimierz (1942-): Zagadnienia egzaminacyjne z wiadomości o polsce i świecie współczesnym dla kandydatów na studia prawnicze i administracyjne . - Wydanie 4 popr. i rozsz. - Rzeszów : "Fosze", 1998
Czyt. Instytutu Historii AŚ
2. Egzamin gimnazjalny : standardy wymagań w pytaniach i w odpowiedziach : język polski, historia, wiedza o społeczeństwie - wychowanie obywatelskie, podstawy wiedzy o gospodarce : praca zbiorowa / pod red. Marty Sobocińskiej ; [aut. zadań i zestawów Ewa Gruber et al.]. - Warszawa : Oficyna Edukacyjna Krzysztof Pazdro, 2003
Bka Główna AŚ
3. Grondas Marek: Wiedza o społeczeństwie : zakres podstawowy i rozszerzony ; zadania, testy, arkusze egzaminacyjne / Marek Grondas, Janusz Żmijewski . - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2004
Czyt. 238371 PBW
4. Kalinowska, Felicja: Testy : wiedza o społeczeństwie / Felicja Kalinowska . - Piła : Felicja Kalinowska - Wydawnictwa Szkolne, 1995
Czyt. 220128 PBW
5. Kalinowska, Felicja: Wiedza o społeczeństwie : gimnazjum : bank zadań testowych : testy / Felicja Kalinowska . - Piła : "Efka", 2000
6. Kwaśniewski, Dariusz: Testy kompetencji dla uczniów III klasy gimnazjum : przedmioty humanistyczne / [aut. testów Dariusz Kwaśniewski] . - Wałbrzych : "Bimart", 2001
7. Makarenko, Jan: Wiedza o społeczeństwie zakres podstawowy i rozszerzony : testy sprawdzające dla lo, liceum profilowanego i technikum / Jan Makarenko . - Gdynia : Wydawnictwo Pedagogiczne, 2004
Czyt. 237850 PBW
8. Marciniak, Ewa: Sprawdziany wiedzy i umiejętności z Wiedzy o społeczeństwie / Ewa Marciniak . - Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1998
Czyt. 224434 PBW
9. Micuń, Janusz: Testy : świat współczesny, Polska współczesna, wiedza o społeczeństwie : dla maturzystów i kandydatów na studia na prawo, nauki polityczne, stosunki międzynarodowe, dziennikarstwo, politykę społeczną i socjologię. - Wyd. 2 popr. i rozszerz. / Janusz Micuń . - Warszawa : "Translator", 1997
Bka Główna, Czyt. Wyd. Zarz. i Administr. AŚ
10. Micuń, Janusz: Testy z historii najnowszej i wo-u dla kandydatów na wyższe uczelnie i uczniów szkół średnich / Janusz Micuń . - Warszawa : Morex, 1995
Bka Główna, Czyt. Instytutu Historii AŚ
11. Ochenduszek, Tadeusz: Zadania testowe z wiedzy o społeczeństwie i historii najnowszej : niezbędna pomoc dla uczniów szkół średnich, maturzystów i kandydatów na wyższe uczelnie / Tadeusz Ochenduszek . - Warszawa : "Il Libro", 1998
Czyt. Instytutu Historii AŚ
12. Socha Ryszarda: Edukacja obywatelska / Ryszarda Socha // "Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze" . - 1995, nr 3, dod. s. 7-10
[Test dla lo "Minimum wiedzy o społeczeństwie"]
Czyt. PBW
13. Sochacki, Włodzimierz: Wiedza o społeczeństwie : zakres podstawowy i rozszerzony : sprawdziany, arkusze egzaminacyjne / Włodzimierz Sochacki . - Warszawa : Krzysztof Pazdro, 2004
Czyt. 237714 PBW

14. Suprewicz, Jerzy: Wiedza o społeczeństwie: repetytorium od a do z : matura, egzaminy na wyższe uczelnie / Jerzy Suprewicz . - Warszawa : "Kram", 1998
Czyt. Wydz. Zarz. i Administr. AŚ
15. Testy : historia i WOS [wiedza o społeczeństwie] : [dla maturzystów i kandydatów na studia] / zebrał i przygot. Paweł Aleksander Ośka, Jacek Kitta . - Wyd. 2 . - [Kraków] : Wydaw. Akademickie, 1999

Artykuły

(dostępne w PBW, z wyjątkiem zaznaczonych. Nie sprawdzono dostępności w czytelni Akademii Świętokrzyskiej)

1. Andrukowicz, Wiesław: A może indywidualna karta kompetencji? / Wiesław Andrukowicz // "Edukacja i Dialog" . - 2003, nr 4, s. 15-23
2. Bazel, Magdalena: Cnota kompetencji / Magdalena Bazel . - "Edukacja i Dialog" . - 1998, nr 9, s. 28-30
[Praca nad rozwojem kompetencji u dzieci i wiara we własne możliwości]
3. Bielski, Janusz: Kompetencje ucznia i kompetencje nauczyciela / Janusz Bielski . - "Lider" . - 2001, nr 2, s. 13-15
4. Czerepaniak-Walczak, Maria: Emancypacyjne kompetencje młodzieży w perspektywie jej podmiotowości. Wyjaśnienie definicji, pojęć. Przejawy kompetencji emancypacyjnych / Maria Czerepaniak-Walczak // "Edukacja" . - 1995, nr 3, s. 28-42
5. Czerepaniak-Walczak, Maria: "Kompetencja": słowo kluczowe czy "wytrych" w edukacji? / Maria Czerepaniak-Walczak .-Streszcz. w jęz. ang. //"Neodidagmata" . - [T.] 24 . - (1998/1999) s. 53-66
[Programy nauczania - reforma]
brak w PBW
6. Czerepaniak-Walczak, Maria: Kompetencje emancypacyjne młodzieży jako kategoria pedagogiczna / Maria Czerepaniak-Walczak // "Edukacja" . - 1992, nr 1-2, s. 7-17 . - Bibliogr.
7. Dekker, H.: Socjalizacja i edukacja obywatelska młodego pokolenia. Teoria i wyniki badań / H. Dekker // "Edukacja" . - 1993, nr 2, s. 7-27 . - Bibliogr.
[Kształtowanie postaw demokratycznych w krajach europejskich]
8. Drogosz-Zabłocka, Elżbieta: Klasyfikacja i strukturyzacja czynności i umiejętności / Elżbieta Drogosz-Zabłocka // "Edukacja" . - 1994, nr 1, s. 13-21
[Kompetencje zawodowe absolwentów szkół zawodowych]
9. Grodecka, Ewa: O kompetencjach uczniowskich, ich doświadczenia pozaszkolne / Ewa Grodecka // "Gazeta Szkolna" . - 2004, nr 35
[Czego uczniowie mogą się nauczyć na koloniach i obozach]
10. Guzik, Barbara: Kompetencja jako problem dydaktyczny / Barbara Guzik // "Rocznik Naukowo-Dydaktyczny, Prace Pedagogiczne" / WSP Kraków . - (1994), z. 15, s. 29-40
[Dziecko - rozwój psychofizyczny]
brak w PBW
11. Janik, Aleksander: Pomiar dydaktyczny - flogistonem pedagogiki / Aleksander Janik // "Edukacja i Dialog" . - 2003 , nr 4, s. 8-9
12. Jańczyk, Grażyna: Oceny uczniów w nowych podstawach programowych / Grażyna Jańczyk // "Edukacja i Dialog" . - 1998, nr 3, s. 49-52
[Ocenianie zdobytych umiejętności i kompetencji, a nie wiedzy encyklopedycznej]

13. Kielb, Anna: Szkoła w cieniu testów / Anna Kielb. - "Język Polski w Szkole dla klas IV-VI" . - (2000/2001), nr 2, s. 54-60
[Testy kompetencyjne a praca dydaktyczna (nauczanie i uczenie się „pod testy”). Wyniki badań porównawczych]
14. Koroś, Małgorzata: Międzynarodowy Program Oceny Umiejętności Uczniów / Małgorzata Koroś // "Nowa Edukacja Zawodowa" . - 2002, nr 3, s. 36-38
[M.in. badanie kompetencji piętnastolatków]
15. Kossowska, Małgorzata: Inteligencja, osobowość i osiągnięcia szkolne / Małgorzata Kossowska, Hanry Schouwenburg . - "Przegląd Psychologiczny" . - 2000, nr 1, s. 81-99
[Badania nad kompetencjami szkolnymi]
brak w PBW
16. Kozłowski, Waldemar: "Uczymy się wiedzy. Mamy wolność". Uczniowie o lekcjach kształcenia obywatelskiego / Waldemar Kozłowski // "Edukacja" . - 1996, nr 3, s. 31-42
[Program nauczania "Kształcenie Obywatelskie w Szkołach Samorządowych"(KOSS). Opinie uczniów]
17. Kwieciński, Zbigniew: Ideologie i kompetencje edukacyjne w świadomości potocznej / Zbigniew Kwieciński // "Forum Oświatowe" . - 1998, nr 1, s. 95-106
[Orientacje edukacyjne polskiego społeczeństwa: pozytywistyczna, romantyczna, liberalna]
brak w PBW
18. Loranty Krzysztof: Kompetencje antystresowe uczniów jako element kultury bezpieczeństwa / Krzysztof Loranty // "Edukacja dla Bezpieczeństwa" . - 2004 nr 2 s. 44-48
[Młodzież szkolna - psychologia]
19. Łabuńko, Beata: Poczucie kompetencji uczniów klas V i VI szkoły podstawowej / Beata Łabuńko, Katarzyna Małolepsza . - // "Edukacja" . - 2004, nr 2, s. 76-91 . - Bibliogr.
20. Maurer, Alicja: Badania kompetencji a problemy nauczania / Alicja Maurer // "Kwartalnik Pedagogiczny" . - 1990, nr 2, s. 115-127
21. Nowicka, Renata: Kształtowanie talentów: potrzeby indywidualne i kompetencja społeczna. IV Konferencja ECHA, Nijmegen, 8-10 października 1994 rok / Renata Nowicka . - "Nowa Szkoła" . - 1995, nr 1, s. 60-62
[Międzynarodowa konferencja dotycząca rozpoznawania i wspierania uczniów uzdolnionych]
22. Oksińska, Irena: O kompetencjach i umiejętnościach ucznia / Irena Oksińska . - "Nauczanie Początkowe" . - 1998/99, z.3, s.10-17. - Bibliogr.
[Znaczenie pojęcia kompetencja, umiejętność, przykłady kompetencji i umiejętności. Jak ocenić umiejętności i kompetencje ucznia]
23. Piotrowski, Eugeniusz: Koncepcja kształcenia wielostronnego a problem operatywności wiedzy uczniów / Eugeniusz Piotrowski // "Studia Edukacyjne" . - 1997, nr 3, s. 165-174
[Aktywizacja uczniów w zakresie umiejętności rozwiązywania problemów - badania]
brak w PBW
24. Porozmawiamy o... zaangażowaniu i wiedzy obywatelskiej nastolatków A.D. 2000 // "Gimnazjum" . - 2001, nr 9, s. 7-13
[Poziom wiedzy, zaangażowanie i postawy obywatelskie 14.latków na podst. Badań Międzynarodowego Stowarzyszenia Osiągnięć Edukacyjnych (IEA)]
25. Patrzalek, Tadeusz: Jeszcze o "kompetencjach" . - Czy jest o co kruszyć kopie? / Tadeusz Patrzalek, Wiesława Żuchowska // "Nowa Polszczyzna" . -1999, nr 3 s. 45-47
[Reforma programów nauczania]

26. Sajkowska, Monika: Raport o stanie WOS / Monika Sajkowska // "Społeczeństwo Otwarte" . - 1993, nr 11, s. 41-43
[Diagnoza efektów wprowadzania nowego programu nauczania]
27. Sawiński, Julian Piotr: Dlaczego kompetencje? / Julian Piotr Sawiński // "Nowa Szkoła" .-1998, nr 2, s. 7-10
[Reforma programowa]
28. Sawiński, Julian Piotr: Ekologiczne kompetencje ucznia / Julian Piotr Sawiński // "Aura" . - 2000, nr 1, dod. s. 1-3
[Edukacja ekologiczna]
29. Sawiński, Julian Piotr: Gdzie zaczyna się szkolna edukacja? / Julian Piotr Sawiński // "Nowa Szkoła" . - 2000, nr 1, s. 9-11 . - Bibliogr.
[Wyjaśnienie znaczenia słów: edukacja, kompetencja]
18. Sawiński, Julian Piotr: Oceniać kompetencje? / Julian Piotr Sawiński // "Nowa Szkoła" . - 1999, nr 8, s.14-18. - Bibliogr.
[Ocena - nieodłączny składnik każdego celowego i planowanego działania szkoły. Na nią składa się ocena pracy nauczyciela i ucznia]
30. Seul, Sylwia: Mobilizacja dorosłych a kształtowanie kompetencji ucznia / Sylwia Seul // "Nauczyciel i Szkoła" . -2001, nr 1/2, s. 74-83
brak w PBW
31. Skarzyńska, Krystyna: Rozumienie polityki przez młodzież i wartościowanie wpływu na sprawy kraju / Krystyna Skarzyńska // "Psychologia Wychowawcza" . - 1994, nr 4, s. 320-329 . - Bibliogr.
32. Stróżyński, Klemens: Samoocena - kompetencja kluczowa / Klemens Stróżyński // "Edukacja i Dialog" . - 2000, nr 1, s. 33-37
[Jak nauczyć ucznia samooceny]
33. Synak, Romuald: Trafność prognostyczna „Testów Wałbrzyskich” / Romuald Synak, Ryszard Wodzisławski . - "Nowa Szkoła" . - 2001, nr 2, s. 18-19
[Sprawdzian osiągnięć (kompetencji) uczniów klas ósmych szkół podstawowych, oparty na testach opracowanych przez Wałbrzyski Ośrodek Badania Kompetencji Ucznia]
34. Wieczorkowska, Grażyna: Czy egzamin wstępny można zastąpić testem kompetencji? / Wieczorkowska Grażyna, Zinslering Irena, Radkiewicz Piotr // "Nowiny Psychologiczne" . - 1998, nr 2, s. 59-72. - Bibliogr
[Zalety Testu Kompetencji Szkolnych]
brak w PBW
35. Wilkomirska, Anna: Zakres i uwarunkowania wiedzy obywatelskiej polskich nastolatków / Anna Wilkomirska // "Kwartalnik Pedagogiczny" . - (2002), nr 1, s. [49]-69
[Porównano kompetencje młodych Polaków (14 lat) w zakresie wiedzy obywatelskiej z wiedzą ich rówieśników z krajów całego świata]
36. Zarzecka, Barbara: O kompetencjach : skąd się biorą i co z nich wynika / Barbara Zarzecka // "Wychowanie Techniczne w Szkole" . -1997 nr 5 s. 262-265
[Edukacja techniczna w nowoczesnej szkole]
37. Żuchowska, Wiesława: Do czego dydaktykom potrzebne jest pojęcie kompetencji / Wiesława Żuchowska . - "Nowa Poliszczyna" . - 1999, nr 1, s. 31-36
[Rozumienie kompetencji wypracowane w Programie Edukacyjnym „Kreator”]

Strony www

1. Eksperyment krośnieński - badanie kompetencji ucznia połączone z rekrutacją do szkół ponadpodstawowych. <http://www.karpaty.edu.pl/krosno/kuratorium/projekty/kompet/kompet.htm>. [dostęp - dnia 3.07.2005]
2. Instytut Badań Kompetencji. [M.in. oferta testów kompetencji] <http://www.ibk.edu.pl/podstrony/formularz.htm>
[dostęp - dnia 7.07.2005]
3. Międzynarodowy Program Oceny Umiejętności Uczniów - Programme for International Student Assessment - PISA
<http://www.gimnazjum.pl/opinie/wstepnainformacja-pisa.phtml>
[dostęp - dnia 6.07.2005]

Objaśnienia skrótów:

AŚ	Akademia Świętokrzyska
Bka Gł.	Biblioteka Główna
Czyt.	Czytelnia
Czyt. Wydz. Pedagog.	Czytelnia Wydziału Pedagogicznego
Czyt. Wydz. Zarz. i Administr.	Czytelnia Wydziału Zarządzania i Administracji
PBW	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka
Wyp.	Wypożyczalnia